

עפ"ת 47192/01/19 - מחמוד אבו אלהיג'א נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 47192-01-19 אבו אלהיג'א נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 10152088034
בפני כבוד השופט ערן קוטון
מערער מחמוד אבו אלהיג'א
נגד מדינת ישראל
משיבה
פסק דין

1. לפני ערעור על החלטת בית משפט השלום לתעבורה בעכו (להלן: "בית משפט קמא"), שניתנה בגדרי המ"ש 2414-08-18 בבקשת המערער להאריך את המועד להישפט.

ההליך בבית משפט קמא

2. לטענת המערער קיבל הודעת תשלום קנס (להלן: "ההודעה") בגין עבירה של שימוש בטלפון בעת נהיגה ללא דיבורית, שנעברה ביום 19.10.17. המערער הגיש בקשה להישפט ושלח אותה בדואר רשום ביום 23.11.17 מסניף הדואר בעכו. הבקשה נשלחה בדואר רשום למרכז לפניות נהגים ארצי הממוקם בפתח תקווה (להלן: "מפנ"א"). האישור בדבר משלוח הבקשה בדואר רשום אבד. לכן פנה המערער לסניף הדואר על מנת לקבל פרטים על אודות בקשתו. על דף נייר נכתב עבור המערער מספר פריט הדואר הרשום. על פי מעקב המשלוחים הגיעה הבקשה ליעדה בפתח תקווה. המערער לא קיבל תשובה לבקשתו, לכן פנה לבא-כוחו אשר הגיש בשמו ביום 22.5.18 בקשה נוספת להישפט. בקשת ב"כ המערער נדחתה. נמסר לב"כ המערער כי הבקשה הוגשה באיחור ולכן לא ניתן לקבלה. לפיכך, פנה המערער ביום 8.8.18 לבית משפט קמא.

3. תחילה נדחתה בקשת המערער על הסף, נוכח צירוף מסמכים שלא היו ניתנים לעיון וקריאה. בהמשך, לאחר הגשת ערעור (עפ"ת 37538-10-18, להלן: "הערעור הראשון") הוסכם ביום 18.11.18 במהלך הדיון בערעור הראשון, שהדיון יושב לבית משפט קמא והמערער יצרף את כל המסמכים הנדרשים לעיון בית משפט קמא כאשר הם קריאים.

4. המשיבה התנגדה לקבלת הבקשה. נטען כי טענותיו העובדתיות של המערער לא נתמכו בתצהיר. נטען כי העבירה בוצעה ביום 19.10.17 והיה על המערער להגיש את בקשתו לכל המאוחר ביום 19.1.18. נטען כי תמוה משלוח דבר הדואר הרשום בסניף עכו בעוד המערער אינו מתגורר בעכו. נטען כי אין במסמך מעקב המשלוחים שצורף להוכיח את תוכן המסמך שבמחלוקת.

משכך נטען, כלל לא הוכח כי המערער באמת ובתמים הגיש במועד המצוין את בקשתו להישפט.

5. בהחלטה מקיפה, מנומקת ומפורטת, שניתנה ביום 13.12.18, דחה בית משפט קמא את בקשת המערער. בית משפט קמא התייחס להשתלשלות האירועים אותה תיאר המערער וציין כי המערער התבקש לצרף לבקשתו את המסמך שלטענתו שלח מלכתחילה למפנ"א ביום 23.11.17, אלא שהוברר כי עותק המסמך (הבקשה להישפט) אינו מצוי כלל בידיו.

בית משפט קמא פירט את הוראות החוק הדנות בסוגיה וקבע כי לא הוכח תוכנו של דבר הדואר הרשום אשר לטענת המערער נשלח ביום 23.11.17, והאם מדובר כלל בבקשה להישפט. מסמך שנשלח ממפנ"א לב"כ המערער העלה כי בקשת ב"כ המערער הגיעה למפנ"א ביום 29.5.18 דהיינו כשבעה חודשים לאחר ביצוע העבירה הנטענת.

עוד הפנה בית משפט קמא בהחלטתו לפסיקה הקובעת שיש להתייחס בדיוקנות למועדים החקוקים. רק מקום בו מקבל הודעת תשלום הקנס לא ידע ולא יכול לדעת על קבלתה, או כאשר קיימות נסיבות חריגות אחרות, יטה בית המשפט להאריך את המועד להישפט. במקרה הנוכחי המערער לא תמך את טענותיו העובדתיות בתצהיר ולא הוכיח כי הגיש את הבקשה להישפט למפנ"א במסגרת המועדים הקבועים בחוק. כיוון שהמערער ידע על קיום ההודעה, לא מצא בית משפט קמא נסיבות חריגות שיש בהן להצדיק את קבלת הבקשה.

6. אשר לטענות הגנה המתייחסות לאי חתימת המערער על ההודעה, ואי התייחסות השוטר שערך את ההודעה למצב התנועה בכביש, למזג האוויר ולטיבו של הטלפון בו נעשה לכאורה השימוש, הפנה בית משפט קמא אל פסיקה המחייבת הצגת טעמים של ממש לביסוס טענות אלו. טעמים אלה אמורים להיתמך במסמכים וראיות בעלי פוטנציאל ממשי לשינוי התוצאה. משלא הוצג כל מסמך לבית משפט קמא, לא הוכח כי ייגרם למערער עיוות דין אם בקשתו לא תתקבל.

בית משפט קמא הוסיף והתייחס לזכות הגישה לערכאות וציין כי לא מדובר בזכות מוחלטת. יש לאזנה עם שיקולים אחרים. נוכח מגמת הפסיקה שלא לאפשר פתיחת שערי בית המשפט בפני כל מי שמאחר בהגשת בקשה להישפט, ומשלא נמצאו נסיבות חריגות המצדיקות זאת, סבר בית משפט קמא כי אין נימוקים מיוחדים המצדיקים את קבלת הבקשה.

הערעור

7. המערער מיאן להשלים עם החלטת בית משפט קמא.

בהודעת הערעור נטען כי הבקשה להישפט הוגשה במועד וראיה לכך טמונה במעקב המשלוחים של רשות הדואר תוך ציון מספר פריט הדואר הרשום. נטען כי היה על בית משפט קמא להורות לרשות הדואר לברר למי שייך מספר פריט האמור. באם כך היה נעשה הייתה מתקבלת תשובה חד משמעית מרשות הדואר וההליך היה מתייתר. עוד נטען כי היה על בית משפט קמא להתייחס לטענות אותן העלה המערער במישור הראייתי. כיוון שהתמונה הכללית היתה ברורה לא היה צורך בתצהיר לתמיכה בעובדות הנטענות. נטען כי נגרם למערער עוול

ועיוות דין. לפיכך יש להתערב בהחלטת בית משפט קמא ולהאריך את המועד להישפט על מנת שהצדק ייעשה וגם יראה.

8. לדיון שהתקיים בערעורו לא טרח המערער להתייבב, ממש כפי שלא התייבב לדיון בערעור הראשון. ב"כ המערער טען כי המערער שריו באבל אך לא הוגשה בקשת דחייה עובר לדיון ואף לא ראה לתמיכה בטענה זו. ב"כ המערער אף הבהיר כי אין מדובר במותו של קרוב משפחה מדרגה ראשונה, משכך ביקש לדון בערעור בהיעדר המערער. בית המשפט קיבל את בקשת ב"כ המערער, למרות התנגדות המשיבה, ולמרות האמור בסעיף 208 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "חסד"פ").

9. בדיון טען ב"כ המערער כי השוטר שערך את ההודעה לא התייחס למרחק ממנו זיהה את ביצוע העבירה, לא התייחס למצב מזג האוויר בעת האירוע, לא ציין את צבע הטלפון הנייד שלטענתו החזיק המערער, ואף לא ציין שראה את המערער משוחח בטלפון הנייד. ניתן להבין מהדברים שרשם כי הטלפון הנייד היה מונח על ההגה. משכך, לגישת ב"כ המערער, המצב הראייתי הצדיק את תיקון כתב האישום והאשמת המערער בביצוע עבירה קלה יותר של אי אחיזת הגה בשתי הידיים. השוטר אף לא ציין שהרכב היה בתנועה, לא ציין שראה את המערער משתמש בטלפון הנייד בעת שנהג, והיה עליו לפרט את האופן בו הבחין בביצוע העבירה. הוסבר שהמערער הגיש בקשה להישפט באופן אישי אך עותק הבקשה אבד. כך אבד אף המסמך המאשר את משלוח דבר הדואר הרשום. המערער פנה לסניף הדואר וקיבל במקום על פיסת נייר את מספר פריט הדואר הרשום המדובר. ניתן לבחון באמצעות מעקב המשלוחים שהפריט נשלח לפתח תקווה מקום מושב מפנ"א ויש להניח שהתקבל.

לשיטת ב"כ המערער היה על בית משפט קמא להורות בצו על קבלת פרטים בדבר המסמך שנשלח בדואר רשום, מקורו ויעודו. כך היה ניתן לחסוך את ההליך בכללותו.

10. אשר להודעה, נטען כי בידי ב"כ המערער העמוד הראשון של ההודעה בלבד. זה אינו נושא את דברי הנהג/מקבל הדוח. לאחר שנודעו הדברים שאמר המערער לכאורה, כרשום בעמוד השני של ההודעה, נטען כי היה על השוטר שכתב אותם להזהיר את המערער בטרם רישום דבריו ולהסביר לו שדבריו יכולים לשמש ראיה בבית המשפט. שיחות בין שוטרים ונהגים בטרם רישום דוחות עלולות להטעות את הנהגים, להביאם להודות במעשים שלא עשו, ולגרור לעיוות דין.

11. המשיבה ביקשה לדחות את הערעור ולהותיר את החלטת בית משפט קמא על כנה.

נטען כי המערער לא הציג כל ראיה לתמיכה בטענותיו ואף לא גיבה אותן בתצהיר. אף לא הוברר באילו נסיבות קיבל את מספר פריט הדואר הרשום שנכתב בכתב יד על דף נייר כלשהו. לא מדובר במסמך רשמי ובאם באמת איבד המערער את ספח הדואר הרשום הכיצד זה ניתן היה לקשור בינו ובין אותו מספר פריט אשר נכתב, לטענתו, על דף נייר. נוסף על כך, נטען שלא ניתן לדעת לאיזו כתובת נשלח הדואר הרשום ומה היה תוכן המסמך שנשלח. צוין כי כאשר ב"כ המערער שלח בקשה נוספת להישפט בדואר רשום זו התקבלה וגם נענתה

במהלך פרק זמן קצר יחסית. אין חולק כי המערער קיבל את ההודעה מן השוטר והיה עליו לעמוד במועדים הקבועים בחוק לצורך הגשת הבקשה להישפט, אלא שהמערער לא עמד במועדים אלה.

12. אשר לטענות בדבר עיוות דין, הפנתה המשיבה לעמוד השני בהודעה בו נרשמו דברי מקבל הדוח מהם עולה הודאה בביצוע העבירה שיוחסה למערער. מכאן שאף אין חשש לקיומו של עיוות דין באם לא יוארך המועד להישפט. הוסבר שטענותיו של המערער הן כלליות. אין בהן כדי עמידה בנטל ההוכחה המוטל על המערער. אף אין בהן כדי להצביע על נסיבות חריגות המצדיקות את הארכת המועד להישפט או את קבלת הערעור.

דין והכרעה

13. בחנתי את הנתונים שלפניי ושקלתי ענייניו של המערער.

14. ביום 19.10.17 רשם שוטר את ההודעה שלפיה בשעה 07:20 בקילומטר 7 בכביש 781 נהג המערער ברכב פרטי ובעת שהרכב היה בתנועה השתמש בטלפון שלא באמצעות דיבורית. השוטר פירט כי בהיותו רכוב על אופנוע משטרתי בכביש 781 לכיוון מזרח, עקף את רכבו של המערער מימין. כאשר נסע במקביל לרכב המערער הביט שמאלה וראה דרך שימשת חלון דלת קדמית שהיתה נקיה, סגורה וללא מדבקות, כי הנהג מחזיק בידו הימנית טלפון נייד מעל ההגה, ראשו מופנה לעבר הטלפון הנייד והוא ממשיך בנהיגה. השוטר סימן לנהג לעצור תוך שמירה על קשר עין רציף.

לאחר רישום ההודעה אמר המערער: "אמא שלחה לי הודעה".

15. המערער טען כי שלח בקשה להישפט בגין העבירה שיוחסה לו בהודעה כבר ביום 23.11.17. כל ראייה להוכחת טענה זו לא הוצגה. המערער צירף לתיק בית משפט קמא צילום של דף נייר עליו רשום מספר פריט דואר רשום, אולם לא ניתן לדעת מה תוכנו של פריט הדואר הרשום והאם הוא נשלח כלל בידי המערער. אף לא ניתן לדעת מה היה יעדו של אותו פריט. זאת הגם שעל פי מעקב המשלוחים שצירף ב"כ המערער אותו פריט דואר רשום הגיע לפתח תקווה ונמסר ביום 26.11.17 בשעה 10:56:52 ברח' חנניה 9 בידי דוור אשר פרטיו צוינו במעקב המשלוחים. באם היה פריט הדואר הרשום מגיע למפנ"א, אך סביר הוא כי המערער היה מקבל תשובה על פנייתו ובהמשך בקשתו אף הייתה נענית. כך קרה מספר חודשים מאוחר יותר שעה שב"כ המערער שלח את פנייתו למפנ"א.

16. בצדק ציינה המשיבה כי טענות המערער לא גובו בבדל ראייה, ויתרה מכך לא נתמכו בתצהיר. בנסיבות אלה, לא ניתן היה לקבל את הטענה לפיה המערער הגיש את בקשתו להישפט במסגרת התקופה שהוקצבה לכך בחוק.

17. אשר לבקשה להארכת המועד להישפט, איני סבור כי הוצגו נסיבות חריגות ומיוחדות אשר היה בהן

להצדיק את היעדרות בית משפט קמא לבקשה. לא הוברר על שום מה לא הוגשה הבקשה להישפט במועד ומדוע החליט המערער לאחר מספר חודשים לפנות לבא כוחו אשר הגיש בקשה להישפט כארבעה חודשים לאחר תום התקופה בגדרה ניתן היה להגיש בקשה זו.

18. אף לא שוכנעתי כי נגרם למערער עיוות דין שעה שלא התקבלה בקשתו. על פני הדברים ההודעה שקיבל מפורטת ומנומקת דיה. יתרה מזאת, נראה כי המערער אף הודה במיוחס לו. הנסיבות אשר תוארו בהודעה, מתיישבות לכאורה עם החזקת טלפון נייד בגובה מסוים מעל ההגה במהלך נהיגה, על מנת לקרוא הודעת טקסט שהתקבלה באמצעות הטלפון הנייד. מעשה זה עולה בקנה אחד עם תגובת המערער שנרשמה בהודעה.

19. ברע"פ 7839/08 קורנפלד נ' מדינת ישראל (10.11.08) נקבע -

"ככל שחפץ המבקש למנוע את הרשעתו או להביא לביטולה, היה עליו לעשות כן בגדרי המועדים שנקבעו לכך בחוק. אמנם כבר נפסק, כי ייתכנו נסיבות בהן תתאפשר סטייה מסדר הזמנים האמור, לרבות מקום בו לא ידע ולא יכול היה הנאשם לדעת כי תלוי ועומד נגדו כתב אישום (רע"פ כוכבי הנ"ל). עם זאת, אין עניינו של המבקש נמנה עם מקרים אלו. המבקש מודע היה לעובדה כי בכלי-הרכב אשר רשומים על שמו נעשה שימוש בידי עובדי החברה וכי דו"חות אשר מתקבלים בחברה בקשר עם השימוש ברכבים אלו, מטופלים ברגיל על-ידי הממונה על צי הרכבים. בנסיבות אלו, תמים דעים אני עם מסקנת בית-המשפט המחוזי, ולפיה האחריות לקיומם של רישום מסודר לעניין השימוש ברכבים, ושל הנחיות מתאימות לעניין הגשת בקשות לביטול הדו"חות, רובצת לפתחו של המבקש. מהבקשה עולה כי אף במקרים דומים בעבר לא הקפיד הממונה על משלוח בקשות הביטול במועד. מכל מקום, בוודאי לא ניתן לומר בנסיבות אלו כי לא יכול היה המבקש לדעת כי תלוי ועומד נגדו כתב אישום, באופן המצדיק סטייה מהמועדים הקבועים בחוק להגשת בקשה לביטול הדו"חות".

באותו הליך טען המבקש לעיוות דין בכך שהדוחות שהגיעו למשרדי החברה שהוא בעל מניות בה הועברו לממונה על צי הרכב, מבלי שהמבקש ידע על כך. חרף העובדה שהרכבים רשומים על שמו, בוצעו עבירות התנועה בידי אחרים. משכך, הנחה המבקש את הממונה על כלי-הרכב לפנות למשיבה בבקשה להסב את הדוחות על שם העובדים. בקשותיו נדחו מהטעם שהוגשו בחלוף המועד הנקוב בחוק ופניות נוספות מטעם המבקש בעניין זה נדחו אף הן.

כן נקבע ברע"פ 4122/17 אדרי נ' מדינת ישראל (22.4.18) -

"מסקנתן של הערכאות הקודמות כי הנימוקים שהמבקש העלה כהסבר לאי הגשת הבקשה להישפט במועדה, אינם מצדיקים את אי-עמידתו במועד - מקובלת עליי. הטעמים שבגינם המבקש טוען שיש לאפשר לו להגיש בקשה להישפט תוך חריגה מהמועדים הקבועים לשם כך בחוק, אינם מצביעים על נסיבות שהיו מעבר לשליטתו של המבקש ואשר מצדיקים חריגה מן המועדים הקבועים בחוק".

באותו הליך טען המבקש כי הדוח אבד לו ועיכובים שונים מנעו ממנו להגיש את בקשתו להישפט במועד, בין היתר בשל חגים וחופשות. כן טען כי שוטר התנועה שמסר לידי את הדוח סילף את דבריו והוא אף מחזיק בידו תמלול של שיחתו עם השוטר המוכיחה את טענותיו. המבקש טען, כמו המערער בעניינו, כי דחיית בקשתו להארכת המועד להישפט מנימוקים פרוצדוראליים, איננה מוצדקת.

20. בעניינו לא הובהר ונומק השיהוי בהגשת הבקשה. לא נמצא אפוא טעם ממשי המניח את הדעת להגשת הבקשה בידי ב"כ המערער כארבעה חודשים לאחר תום התקופה שנקבעה בחוק להגשתה. לא נטען כי המערער היה מנוע מלהגיש את הבקשה להישפט במועד. אף לא נמצאו נסיבות אחרות המצדיקות את קבלת בקשתו.

21. נוסף על כל אלה, התנהלות המערער מעוררת קושי.

המערער ביקש מבית משפט קמא, ושב וביקש מבית משפט קמא לאחר הערעור הראשון, שיפתח שערו וייתן לו את יומו הדיני. עם זאת, כאשר נפתחו עבור המערער שערי ערכאת הערעור וניתן לו יומו בבית המשפט, לא טרח המערער לנצלו ולא התייצב לדיון. המערער אף לא הגיש בקשה לדחות את הדיון באם נבצר ממנו להתייצב. אציין שניתן כי גם לדיון בערעור הראשון לא מצא המערער לנכון להתייצב. באותו הליך טען בא כוחו כי המערער חולה, אך גם באותו מועד לא הוגשה כל ראיה לתמיכה בטענה זו.

22. טענה ראויה לעיון נטענה מפי ב"כ המערער לראשונה בדיון. לטענת ב"כ המערער על אנשי משטרה העורכים הודעות תשלום קנס בעקבות עבירות לכאוריות שמבצעים נהגים להזהיר את הנהגים שדבריהם עלולים לשמש ראיה בהליך משפטי. יש לשקול אם דברי הנהג בנסיבות אלו קבילים הם כראיה לחובתו, או שמא עניין לנו רק בשאלת משקל הדברים.

[ראו דיון בסוגיות דומות: רע"פ 2538/11 **בר נ' מדינת ישראל** (24.5.11); דנ"פ 1668/13 **אריב נ' מדינת ישראל** (6.6.13); רע"פ 8860/12 **קוטלאיר נ' מדינת ישראל** (16.1.14); עפ"ת (מחוזי נצרת) 7564-03-12 **גלבע נ' מדינת ישראל** (29.4.12) בפסקאות 24-29; ת"ת (שלום לתעבורה ב"ש) 3464/07 **מדינת ישראל נ' גריפאת** (10.10.07); תת"ע (שלום לתעבורה ת"א-יפו) **מדינת ישראל נ' אקרמן** (6.12.18)].

במקרה דנן, מכלול הנסיבות אינו מצדיק את הרחבת הדיון בטענה. סבורני כי יהיה מקום לשקול אותה בהליך המתאים בבוא היום. זאת בפרט שבית משפט קמא לא התייחס אל טענה זו בהחלטתו שכן דברי הנהג/מקבל הדוח לא עמדו לנגד עיניו.

23. משאלו פני הדברים, איני סבור כי נפל פגם בהחלטת בית משפט קמא, ודאי לא פגם המצדיק התערבות. אין בידי אפוא להיעתר לערעור.

המערער רשאי לשלם את הקנס שנקבע **עד ליום 18.4.19**.

ב"כ הצדדים הסכימו שפסק הדין יינתן בהיעדרם.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים וכן למרכז לגביית קנסות, הוצאות ואגרות.

ניתן היום, ו' אדר א' תשע"ט, 11 פברואר 2019, בהעדר הצדדים.